

■ *Két bérlet, bérleten kívüli hangversenyek, templomi koncertekből álló sorozat indult a 2007/2008-as évadban. Mindez mennyiben változott a 2009/2010-es szezonban, s mit hoz a következő évad? Mit tesznek a közönségnevelésért?*

– Hagyományos bérletsorozataink tovább folytatódtak, és a kínálatunkat bővítettük a Campus bérlettel. Ezt kifejezetten a fiatal generáció megszólításáért indítottunk. Az általános iskolás ifjúsági sorozatban pedig – a nagy sikerre való tekintettel – a tervezett 12 koncertünk helyett 25 előadást tartottunk Bolyky Zoltán vezetésével.

■ *Hogyan osztozik három karmesterük a hangversenyeken?*

– A bérletes koncertek többségét a főzeneigazgató vezényli, de ha ideje engedi, más városokban is vállal fellépéseket. Bali József a zenekar alapító karnagya minden bérletsorozatban pódiumra lép, ezen kívül Szolnok vonzaskörzetében rendezett felnőtt és ifjúsági koncerteken is dirigál. Bolyki Zoltán másodkarmester készíti fel a fő-

zeneigazgató hangversenyeire az együttest, őt nagyon megszerették a muzsikusok, emellett a közönség körében is népszerű. A fellépéseket Izaki Maszahiro vezetésével, de közösen, egyetértésben osztják el egymás között, az évad tervezése során.

■ *45 évesek idén. Milyen ünneplést terveznek?*

– A következő szezonban, októberben lesz a zenekar 45 éves fennállása alkalmából rendezett jubileumi hangverseny, amelyen természetesen Bali karnagy úr vezényel.

■ *Minek köszönheti az együttes, hogy kétszeresére növelte az önkormányzat a támogatását?*

– Látva Izaki Maszahiro művészi ambícióit, a zenekar és a közönség lelkes reagálását, az önkormányzat és maga Szalay Ferenc polgármester úr is elkötelezte magát a zenekar fejlesztése mellett. Bár nagyon megerőltető a jelenlegi gazdasági helyzetben egy ilyen kisváros számára a többletforrások biztosítása, hiszen a látványos nagyzenekari

produkciók rengeteg anyagi erőforrást emésztenek fel... Mégis mellénk álltak, mert úgy gondolják, hogy ennek a kulturális ágazatnak a támogatásával kitörési pontot találhat a város. A nagyobb műsorainkat társművészetek bevonásával is próbáljuk gazdagítani. Ilyen például a „Magyar Tánc” című megaprodukció, amelyet április 30-án mutattunk be az Aba-Novák Kulturális Központban, s vendégünk volt az Állami Népi Együttes és a Nemzeti Énekkar.

■ *Ignác Ervin és Varga Lajos megalapította az Év zenésze díjat. Ez a civil kezdeményezésre létrejött elismerés nagyon szép gesztus. Ilyen sokan segítik a munkájukat?*

– Igen. Kezdetektől fogva óriási segítséget kapunk a „civil” szférából. Nagyon szerencsések vagyunk, magánszemélyek, üzletemberek egyaránt támogatják a zenekart. Elmondhatom, hogy segítségük a kiegyensúlyozott működési körülményeink biztosításához ma is nélkülözhetetlen.

R. Zs.

Megkésett tudósítás

Fél évszázad + fél év

A Békés Megyei Szimfonikus Zenekar jubileuma

Megtiszteltetés volt a krónikás számára, hogy a díszvendégek között foglalhatott helyet a 2009. november 14-ére, a Békés Megyei Jókai Színházba meghirdetett ünnepi hangversenyen, amelyet a Zenekar működése, fennállása 50. évfordulója tiszteletére szerveztek.

A Zenekarról

Elegáns, szemnek, elmének öröme és gyönyörűségére szolgáló esztétikus ünnepi kiadvány ad pontos, történeti hűséget követő, hiteles információkat a zenekarról. Alig lehet megkerülni az innen nyerhető szó szerinti idézeteket, ám tetemes tömörítésre kényszerítenek a jelen tájékoztató műfaji és terjedelmi keretei.

A zenekar 1959-ben alakult, s csak 12 év elteltével intézményesült „Békéscsabai” előnévvel. Tagjait a megye kisebb-nagyobb te-

lepüléseinek (többek között Békés, Csorvás, Gyoma, Gyula, Körösladány, Medgyesegyháza, Mezőberény, Orosháza, Szarvas, Szeghalom, Tótkomlós) zeneiskoláiból érkező, a muzsika szeretetétől motivált legjobb zene-tanárai alkották.

Már a hatvanas években jelentős kultúrmissziót tölthettek be a megye zenei életében, azon belül is az ifjúság iskolán kívüli zenei nevelésében. A korabeli műsorok tanulmányozása során arról győződhetünk meg, hogy a barokktól a XX. századig a zene-történet kiemelkedő mestereit tűzte műsorára a zenekar és változó vezetése.

Fél évszázad, vagy más mértékegységgel: másfél emberöltő igen hosszú, nagy idő, kiváltképp egy civil szervezet, azon belül egy művészeti együttes életében. Csoda-e hát, hogy több vezető megfordult karmesterként a zenekar élén?

Kezdetekben az összetartó kovászt jelentette *Sárbelyi Jenő*, a békéscsabai Bartók Béla Zeneiskola igazgatója, közel egy évtizedig. Sokat tett azért is, hogy megfelelő publicitást kapjon tevékenységük. Az ő mű-

ködésének volt köszönhető, hogy nonprofit zenekar létükre az Országos Filharmonia igazgatósága már a hatvanas években úgy számolt velük, mint akik a zenekultúra letéteményesei, terjesztői ott, a „Viharsarok” régióban.

Sárhelyi Jenő betegsége, majd elhunyt után az ifjú muzsikus-generáció tagjai közül *Martos László*, *Kovács László*, *Sugár Miklós* vették kézbe a karmesteri pálcát. *Gál Tamás* a 80-as évek végén két évig regnált, majd *Gémesi Géza* állott közel egy évtizedig a zenekar élén. Működése közbülső állomásaként adja hírül a BM Hírlap, hogy színvonalas zenei teljesítményükkel kiérdemelték a *Pro Arte Hungarica-díjat*.

Feloszlani – vagy továbbfolytatni?

A zenekarban 2007-ben kritikus helyzet alakult ki. Fásultság lett úrrá a zenekar tagjain. Nem látták a jövőt, a további működés értelmét.

A véletlen hozta úgy, hogy helyettesítésre kérte Gémesi Géza *Somogyi-Tóth Danielt*, aki 2007 novemberében emelte fel pálcáját,

még hozzá vendégként Gyulán, majd letelepedve – Békéscsabán.

„Eppur si muove...” – „és mégis mozog a Föld...” – Somogyi-Tóth Dániel javaslatára megváltoztatták a zenekar nevét: *Békés Megyei Szimfonikus Zenekar* néven működnek a továbbiakban, ahelyett, hogy feloszlottak volna. Sőt, az intenzív munka hírül adására, hadd tudja meg ország-világ – *bonlapot* létesítettek. Így még hamarabb kürtölhették szerzte a világnak a megbecsülés nagy híré: 2008. november 28-án megkapták a kultúra és művészet támogatására a regionális vállalkozók által alapított rangos PRIMA Díjat. A díjak történetében másodjára fordult elő, hogy nem csupán személy(ek), hanem művészeti közösség, csoport, együttes kapta meg a különleges művészi teljesítmény értékelését kifejező kittüntetést.

Még mindig 2008. decemberét írjuk! *Harminc éve* nem játszott *élő* együttes a Jókai Színház előadásain, néma volt a zenekari árok. A némaságot most feloldja a megújult nevű együttes aktív közreműködése *Farkas Ferenc Csínom Palkó* című daljátékának előadása során. Nem jöhetett volna létre a produkció a Jókai Színház igazgatója, *Fekete Péter* és Somogyi-Tóth Dániel párbeszéd-készsége nélkül. És, íme, a színház és a színházi közönség egy régóta fennálló igénye teljesült! A Csínom Palkó bemutatását egyébként CD felvétel is megörökítette.

Nem volt történések nélküli a 2009. esztendő sem. A legfőbb és történelminek mondható esemény azonban mégis a 2009. november 14-én megrendezett jubileumi koncert volt.

A JUBILIEUMI Koncert

Zsúfolásig megtelt a békéscsabai Jókai Színház nézőtere. Öltözékek és lelkek mind ünneplők voltak. A színpadot elegáns és gyönyörű élővirág-sor szegélyezte. A kivetítőkön megjelentek a Békéscsabai Szimfonikus Zenekar múltját idéző és azt összegező képsorok. Ízlésesen, minden szentimentalizmus nélkül, de ugyanakkor korrekt tényszerűséggel. Köszöntő beszédek hangzottak el a bevezetőben: *Fekete Péter*, a Jókai Színház igazgatója, majd *Domokos László* országgyűlési képviselő, a Békés Megyei Közgyűlés elnöke méltatták a zenekar fél évszázados tevékenységét. Jól esett hallani, hogy milyen magasra értéklik a megyei vezetők a zenekar létét, s milyen jelentős szerepet tulajdonítanak a zenekarnak a megye kulturális élete szempontjából. Maguk az ünnepélyes külsőségek is erről a

megbecsülésről árulkodtak. Azt pedig már-már szinte az irrealitások világába utalhatta a hallgató, amikor Domokos elnök úr a zenekarnak a következő naptári évre (azaz, most már a jelen esztendőre kell értenünk) a zenekari munka feltételeinek javítása, sőt, jövőbeni stabilizálása érdekében, minden esetlegességet kizáróan új és „Ibsen” néven elkülönített próbatermet ígért. Vajon, hány megyei jogú város ill. megye zenekara élvezhet hasonló megbecsülést és biztonságot?

A köszöntők megbecsülést hordozó hangjai után a zene hangjai következtek, amelyeknek igazolniuk kellett a méltatásokban elrejtett zenekar iránti elvárásokat: – „igazoljátok, halljuk, hogy nem hiába értékelünk Benneteket!”

Mozart d-moll Zongoraversenye képezte a műsor első félidejét. A karmester, természetesen, *Somogyi-Tóth Dániel* volt, aki – s ez nem természetes, – maga játszotta a versenymű zongora szólamát. Nem tisztém és nem is szándékom az előadás zenei értékelése, csupán csak ameddig egy zenét szerető hallgató értékelésre vállalkozhat, s azt is csak maximális szerénységgel, mindenfajta mértékadás igénye nélkül.

Felelősséggel lehet azt állítani, hogy legalább akkora érték képviselt a szólista és zenekar együttműködése, kamarazenei egymáshoz alkalmazkodó teljesítménye, mint maga a zenei megvalósítás. A zenekar tenyerén hordozta a szólistát. Ez pedig csak és csakis akkor jelenhet meg mind hangzásban, mind látványban, ha az együttes és a szólista – ez esetben a szólista és karmester személye egybeesik – emberi viszonya felhőtlen, egymást elismerő és támogató a koncertre való felkészülés során. Ebben a zeneileg és humánusan igényesen meg-

valósuló zenei együttműködésben a hallgató csak a legmagasabb rendű azonosulással, empátiával vehetett részt, miközben hagyta elringatni magát a Románc szemérmes érzelmességétől. Aztán a 3. tétel furiózó démonisága kerítette a hallgatót hatalmába, amelynek viharosságát mind a szólista, mind a zenekar teljes perfekcióval jelenítette meg.

Szünet után következett a koncert – és a zenekar létező múltjából teljes fél évszázaduk – legnagyobb kihívása: Beethoven IX. szimfóniájának előadása. Ahogy azt zeneismérlők csak úgy említik, hogy „A Kilencedik”. Ha teljesen őszinte akarok lenni, nem hallgathatom el, hogy átsuhantak gondolataim gomolygásai közben a szelíd és szolid kétkedésnek az alig körvonalazható fátyolfelhői. Nem túl sok-e a Kilencedik ennek a még nem professzionális zenekarnak? Van-e elég zenei és technikai muníciója az együttesnek a Kilencedik zenei anyagával esedékes megküzdéshez? Tudják-e, értik-e, érzik-e ennek a nagy muzsikának a legbelső, legmélyebb rétegeit? Nem kellett hozzá mind az 58 perc, már az első tételben megkaptam a választ: tudják, értik, érzik. S fiatalság ide vagy oda, a 28 éves Somogyi-Tóth Dániel csodát tett: keze alatt, esztétikus, energikus és rendkívül kifejező dirigálása mentén és következtében számomra *megszólt* a MŰ, megszólt a KILENCEDIK. A teljes értékű megszólalás még emelkedettebbé vált az Öröm-óda belépése után, amelyben a beethoveni emberszeretet túlcsoordulása folytán a humánus-himnusz jelent meg a maga átszemléltetésével – a *Debreceni Kodály Kórus* (karigazgató: *Pad Zoltán*), valamint a négy kiváló szólista: *Galambos Hajnalka* (szoprán), *Huszár Anita* (alt), *Vadász Dániel* (tenor), valamint *Jekl László*

(bariton) kiváló előadásának köszönhetően.

Még a szünni nem akaró taps is alig fejezte ki a legmagasabb minőségi mércével értékelhető előadás kiválóságát. Az ünnep becses kiegészítőjéül szolgált, hogy Somogyi-Tóth Dánielnek még épp hogy alig befejezett tanulmányai során őt gondozó mestere, a Zenekar örökös művészeti vezetőjévé választott *Gál Tamás*, a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem karmesterképző docense egy díszes-veretes karmesteri pálcát nyújtott át elismerését kifejező személyes ajándékként.

A koncert megismétlésére 48 órán belül ismét sor került ugyanazon helyszínen és ugyanazon műsorral. (Ezt a koncertet méltatja *Malina János* is kritikájában – ld. a Zenekar honlapján).

Még percek sem teltek el a koncert záróhangjainak lecsengése után, hogy ne tultak volna fel különböző gondolatok – talán másban is, nemcsak bennem. Az tulajdonképpen nem volt publikus, hogy a Zenekar válaszút előtt állt. Az viszont heteken, hónapokon belül nyilvánvalóvá lett, hogy a Zenekar élete, játékkedve gyökeresen megváltozott a korábbiakhoz képest. De ebben része volt a megváltozott műsorpolitikának, a Zenekar körüli „hírverésnek”, a hirtelen megnövekedett publicitásnak, az utóbbi hónapokban egymást érő elismeréseknek, a budapesti ünnepi alkalmakon történő sikeres szerepléseknek, a már korábbiakban művészi színvonalat bizonyító más zenekarokkal való versenyképesség átélésének, a DVD- és CD-felvételeknek, s utoljára, de nem utolsó sorban a Jókai Színház és *Békés Megyei Önkormányzat* vezetőinek, akik egyre nagyobb meglepetéssel szemlélték a hétről-hétre produkált újabb és újabb „élet-jelenségeket”, a személyes és intézményes viszonyrendszerek (meg)változását, gyümölcsöző, termékeny átalakulását. És nem rejtették véka alá elismerésüket, s azt az igényüket, hogy kell nekik egy ilyen zenekar, egy ilyen vezető. Belátják, hogy a színvonalas, az ország-világ elé viheto produkciók anyagiak nélkül nem valósíthatók meg. Megnövelte hát a Megye a zenekar korábbi költségvetését, nem kevesebbre, mint a korábbi háromszorosára! Felért egy művészeti díjjal. – Ennyi minden múlna egyetlen személyen?

Kották, hangjegyek, dallamok, harmóniák lengték át szinte Békés megye egészét...

Hogy szálljunk vissza ismét a Földre, megemléjtük, hogy a produkció utazott még Budapestre, a Művészetek Palotájába (nov.

26-án) is. Utóbbi helyen a Mozart Zongoraverseny helyett Somogyi-Tóth Dániel J.S. Bach orgonára írott g-moll Fantázia és fűgáját adta elő (hisz' első diplomája organaművészetét hitelesíti) a MüPa Európa-szerte elhíresült nagy orgonáján. Egyik színhelyen sem volt kisebb a siker, mint a már ismertetett ünnepi alkalommal – „hazai pályán”.

Koncert a budapesti Szent István Bazilikában

Hogy a jubiláló koncertek és a *2010 februárjában a Szent István Bazilikában* megtartott koncert közé még ékelődtek-e jelentősebb események, nem tudom. Nem faggattam a dirigentst. Ami tény, az az, hogy a február 7-iki koncert szintén nemes, mélyen humánus indítékból fakadt: jótékony-sági koncert-sorozatot tartottak szerte az országban, hogy a Békés Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Központ egyre szűkössebbé váló lehetőségeit ne érezzék meg a gondozásukban lévő árva gyermekek. A koncertet megelőző szentmise is ennek a gyermekmentő gondolatnak a szolgálatában állott. A koncert eszmei bevezetőjét pedig olyan meghatározó politikai személyiségek tartották, mint *Tarlós István*, a Fidesz-KDNP fővárosi frakciójának vezetője, *Harrach Péter*, az országgyűlés alelnöke, valamint *Domokos László* országgyűlési képviselő, a Békés Megyei Közgyűlés elnöke.

A jótékony-sági koncert műsorán W.A. Mozart Koronázási miséje, J.S. Bach II. Brandenburgi versenye, valamint J.S. Bach Magnificat-ja szerepelt.

A közreműködők a *Békés Megyei Szimfonikus Zenekar*, a *Debreceni Kodály Kórus* (karigazgató: *Pad Zoltán*), szólisták pedig részben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem magánének szakos hallgatói: *Baráth Emőke*, *Bódi Zsófia*, *Vörös Szilvia*, *Kiss Tivadar* és *Gradsach Zoltán*, valamint a zenekar tagjai közül *Ubrin Viktor* (hegedű), *Kaczkó Gabriella* (blockflöte), vendégként pedig *Dienes Gábor* (oboa) és *Tóth László* (trombita) voltak. A continuo szólamot az est karmestere: *Somogyi-Tóth Dániel* játszotta csembalón.

Ezzel a koncerttel kapcsolatban olyan szuperlatívuszokban, mint ahogy szólunk a jubileumi koncert(ek)ről, kevésbé lehet beszélni. Ebben több tényező játszott közre. Furcsa, de ki kell mondani: nagyon hideg volt. Mindenki fázott. Áldozatosan ott ült egy sereg ember a Bazilikában, hívők és nem hívők, esetleg csak a koncertet hallgatni akarók – és fáztak. Tekintet nélkül arra,

hogy budapestiek, vagy Békés megyéből érkezők, akiket több busz szállított a rendkívüli eseményre.

A mise kissé elhúzódott, s a Balázs-napi áldozás is jóval túlnőtt a mise meghirdetett idői keretein. Mindezt az időben beüldök a kivetítő képernyőkről követhették. De aztán láthatták azokat a képsorokat is, amelyekkel a vendégek kedvet akartak csinálni Békés megye érdekességeinek, hírességeinek az élvezetéhez. Ebben azonban nagyobb mértéktartást lett volna érdemes tanúsítani a PR rendezőnek, a hely szelleméhez igazodva! Majd következtek a fentebb említett nobilitások időtartamokat fessegető köszöntői. Ezek után szólalt meg a vigasztaló Mozart muzsika.

A *Koronázási Mise*, Mozart egyházi kompozíciójának a fő tengelyében álló híres mű. A kompozíció maga is megkíván egy bizonyos lendületet attól az előadó apparátustól, amely vállalkozik megszólaltatására. Itt a mű és előadóinak szerencsés találkozásának lehettünk tanúi. Nagy tempókat diktált az együttesek élén álló ifjú maestro. Nem tudni, hogy belső zenei meggyőződés hajtotta, vagy a zenészeket szerette volna minél inkább megkímélni a kihülés veszélyétől. Egy tény: az interpretáció minden részletében, vonósok, fúvósok, szóló énekesek és kórus vonatkozásában egyaránt – a hőmérsékleti „vadás” körülményekkel dacolva – *hangrögzítésre alkalmas* minőségben szólalt meg.

A II. *brandenburgi verseny* előadása, sajnos, nem volt sikeres. Ebben nemcsak az akusztikai tényezőknek, valamint a hangosítás gyarlóságainak volt szerepe. A trombita szólam eluralta a hangzás-terepet, s a hegedű, oboa, de még inkább és kiváltképp a blockflöte főképp látvány-elemként jelentek meg. Ám igencsak hűja volt a III., a legkényesebb tételben az egyes szólamok szinkronizálásának is, amit a zord hőmérsékleti tényezők tetemesen befolyásoltak. Így jártak. Így jártunk...

A *Magnificat*, mint kompozíció, nehezen adta meg magát az önfeledt befogadói élvezet számára. Hiába szól pompásan a Kodály Kórus, hiába érdemelték ki a legmagasabb elismerést a férfi szólisták és a finom, hajlékony hangú szoprán, talán már a zenekar tagjainak is elgémberedhettek az ujjai a mélyhűtött térben, úgy hogy nem csodálkozhattunk bele a Zenekar egyébként korábban megtapasztalt homogén hangzásába. S ezen a ponton már a legkonceptiózusabb karmesteri irányítás sem tudott csodát tenni.

A hallgatóság minden megértését latba vet-

ve meleg szeretettel és hosszan tartó tapssal jutalmazta az emberpróbáló vállalkozást, s tartós emlékként a Mozart mise csodálatos hangzását, lendületes előadásának emlékét vitte magával.

A Békés megyei vendégszeretetet a székes-egyházból kiáramló lelkes hallgatóság minden tagja élvezhette, aki elfogadta a házigazdák kínálta bögrényi forró teát és a foszló tésztájú buktákat. Sok szívvel készültek erre, mint ahogy a játékonysági koncert hallgatósága is áldozatosan járult hozzá a „Szeretlek Békés Megye” akcióban a Gyermekvédelmi Szolgálat támogatásához.

Nagy tanulságokkal szolgált ez az este. Már az is a fél siker titka, ha válasz adható a „mit, miért, mi célból, mikor, hogyan, milyen eszközökkel?” kérdésekre. Itt a recept a jövőbeni eseményszervezők, rendezők, közreműködők számára!...

Mi van, ki van a zenekari próbák és a koncertek között?

Sok munka és áldozatvállalás.

De vessük tekintetünket azért egy pár pillanatra a zenekarvezetőre!

Ki ez a fiatalember? Milyen? Miért?

Nem akarom a bennfentesség látszatát kelteni, de azért vannak olyan tények, amelyeket nem kell letagadni. Lehet, hogy nem is kellene reflektorfénybe helyezni, de az is lehet, hogy így teljesebb lesz a kép *Somogyi-Tóth Dánielről*.

Nyilvános életrajzi hivatkozásai szerint 1981-es születésű. Zeneakadémiát végzett. Orgona és karmesterképző szakon. Mesterei, professzorai néhai *Lebotka Gábor* és *Gál Tamás* voltak.

Mint minden hallgatónak, a főtárgy mellett vannak/voltak ún. kötelező tárgyai is, amelyek nélkül nincs diploma, ha nem abszolválja őket. Ezek közé tartozik többek között a pszichológia-pedagógia is. E tárgyak tanáraként kérdezett meg Somogyi-Tóth Dániel, tudok-e valami hasznosat mondani személyes problémái megoldására. Nem tudta eldönteni, mi a fontosabb számára: az orgonálás vagy a karmesterség tanulása. Szeretett volna külföldre menni ösztöndíjjal – megvolt rá a lehetősége és kialakulóban volt egy új szenvedélye: a légi fotózás. Alkalma volt repülőre szállni és fotóztatni kezdett. Ez összesen öt tényező, amelyek között választani kell. Ebben kérte tanácsomat. Azt várta, hogy én jelöljem ki azt az egyet vagy kettőt az ő fontosságai közül, amely(ek)nek én prioritást adok. Válaszom az volt: mindegyiket tartsa aktivitásban, majd idővel ki-vá-lasztódnak maguktól, s rangsorba rendeződnek automatikusan.

Váratlan volt számára ez a „semmi”. Aztán később igazolódott, hogy mégsem volt rossz ez a tanács.

A légifotós karrier – két megjelent albumával és a neten található 14 000 fotójával – most már lassan lezáródni látszik. Nyereségét nemcsak, vagy főleg nem a kiadványokban, hanem az üzleti, a PR és marketing tevékenység megízlelésében, sőt, kitanulásában látja.

A külföldi tanulmányút morzsolódott le legelőször a palettáról, de nem hagyott sebeket maga után. Lesz még sok külföldi út a dolgok jelenlegi állása szerint.

Ami miatt, ha nem is szomorú, de nem elégedett, az az, hogy a szakma, a karrier nem hagy elég időt a magánéletére.

Az orgonálás is a nagy szerelmek közé tartozni látszik (vagy látszott). Mégis, a hirtelem és véletlenül jött karmesteri ténykedés hatalmas és tenger-sok kihívással lepté meg. A kihívások között nem a zeneiek állnak az első helyen, hanem a közösségek, társaságok, közéletiek, üzletiek, és itt már nincsenek is első-másod-harmadrendűségek, hanem mint a fűgában, az egész egy nagy élet-polifóniába rendeződik.

Zenekar-nevelővé vált heteken belül. Akarva-akaratlanul felismerte az emberi tényezőkhöz hihetetlen meghatározó szerepét. Nem zenei döntései voltak a nehezek, hanem az, hogy kinek milyen szerepet juttasson a zenekaron belül. S ezt nem magának lehetett, kellett kitalálni, hanem a közösség sugallatára, olykor nyomására.

Nem a próbák voltak az időigényesek, hanem a személyes beszélgetések. A személyesség vált meghatározó tényezővé, mert így tudhatta meg, hol és miben áll az a motiváló tényező, amitől szeretni fogják a zenekari munkát a tagok, akiknek a kollégájává, barátjává kellett válnia. És ki kellett találni, hol vannak azok a siker- és örömforrások a muzsikustársak számára, amelyek értelmessé és emocionálisan telítetté teszik a zenekarban való létezést. Duókat, triókat, stb. kis együtteseket formál, kamarazenét tanít nekik, hogy templomi koncerteken lépjenek fel, s legyen egyéni és kis-csoportos sikerélményük a társaknak. Lehet ilyen vezetőtől távol maradni, távolságot tartani?

És a szervezés? Tárgyalni zenekari belső vezetőkkel. Megszervezni a külső kapcsolatokat. Egyeztetni kórusokkal. Megbeszéléseket kezdeményezni helyi intézmények vezetőivel, államigazgatási pozícióban lévő fontos személyekkel városi és megyei szinten, kereskedelmi, piaci szereplőkkel (PR = helyi/országos sajtó, rádió, honlap, reklám,

műsorfüzet, CD/DVD-rendelés, gyártás, forgalmazás), költségvetés készítés, tervezés, szerzői és munkajogi kérdések megoldása, fesztiválokra való részvétel, utaztatás, orgonakoncertek, kamaraestek, hangszerszállítás, egyházi vezetőkkel történő egyeztetés, időbeosztás, órarendi „háló”, hová kocsival, mikor és meddig vonattal – soroljuk? És ebből a teendő halmazból mikor és hogy ássa elő és hozza koncertképes állapotba a Mozart d-moll zongoraversenyt vagy a Bach orgonaműveket? Mikor tanulja meg a Kilencediket, a Magnificatot, a Koronázási Misét? És nem győzi eléggé hangsúlyozni, hogy milyen fontos a *tehetséggondozás*: kössük magunkhoz a megye, a régió tehetséges fiataljait, adjunk szereplési lehetőséget nekik – *Tóth Péternek, Fejes Tamásnak, Szokolay Dongó Balázsnak*, s mindenkinél, akiktől még csillogóbb lesz a Zenekar renoméja! Hogyne nőne ez a renomé, ha még olyan világhírű művész is felajánlja szólista közreműködését merő barátságból a zenekar támogatására, mint *Boldoczky Gábor*. *Maurice André* óta nem tudunk más ilyen kvalitású trombitásról. – De ő az (Somogyi-Tóth Dániel), aki felterjesztette *Gál Tamást*, volt zeneakadémiai tanárát a Zenekar örökös művészeti vezetőjének. A még hónapokkal ezelőtt növendéki státuszban dirigáló ifjúnak volt és van mit köszönnie. – Ifjúság! Így is lehet!...

És akkor még nem szóltunk a kiegyensúlyozott és élethez igazodó műsorpolitikáról: oratóriumtól az operettig, templomi zenétől a színházi kíséretig, a szórakoztató műfajokig. S nincs „bezárólag”. Csak „kinyitólag”!

Viszont ami van, az minőség legyen: JÓ! Kikkel? Velük. A muzsikussal barátokkal, a zenetanárokkal, akiknek „ujjuk begyében” bizsergést érezni, ha már nem volt zenekari próba 10-15 napig. Szeretik a próbát, mert nemcsak a muzsika, a muzsikálás, hanem az emberi együttlét örömét is élvezik. És próba után viszik magukkal haza az élményt, maguknak, növendékeiknek. Másképp szól a hangszer a hegedűórán az etűd bemutatásakor, és másképp, több szeretettel szól Gyomaendrődön a tanár kicsiny növendékéhez.

Somogyi-Tóth Dániel – 29 éves, eddigi eredményei alapján talán nem kockázatos azt mondani, hogy kreatív tehetség. *Maestro* a pulpituson, a pulpitust elhagyva pedig *Dáni*, aki azt kérdezi: – Milyen volt? Milyen voltam? Mitől lehet még jobb? Mondhatjuk belső bizonytalanságnak is... De nem az – szerintem. Művészi alázat. A továbbhaladás biztosítója.

Laczó Zoltán